

/HET SNIEDERPAD OP PAD IN DE KEMPEN

TOM LANGMANS

DE INKT VAN DE NIEUWSTE GR-TOPOGIDS WAS AMPER DROOG OF ONZE REPORTER KNOOPTE AL ZIJN VETERS. LANGS KEMPENS MOOISTE DUINEN EN DENNEN VERKENDE HIJ HET GEDEELTELIJK VERNIEUWDE TRAJECT VAN GR 565, HET OUDSTE LANGEAFSTANDSPAD VAN VLAANDEREN.

RIVIERENHOF

Als klein kind wandelde ik vroeger wel eens door het Antwerpse Rivierenhof. In mijn rechterhand ongetwijfeld een ijsje, in mijn linkerhand de rimpelige hand van mijn oudtante zaliger. Vaag komen die herinneringen boven wanneer we langs het witte kasteel en de vijver stappen. Op dit vroege ochtenduur spuiten er nog geen waterfonteinen, lopen er nog geen joggers langs de parmantige dreven of mama's met kinderwagens langs de perken. Ook van de ijsjeskar uit mijn herinnering geen spoor. Alleen wat kwetterende eenden en het zachte autogezoem van de nabije E34. Met een licht gevoel van melancholie ga ik van start.

75 KAARSJES

In 2012 is het 75 jaar geleden dat het Renier Sniederspad ingewandeld werd. Een eerste groep wandelaars van de Vlaamse Toeristenbond vertrok op 31 mei 1936 vanuit Wijnegem. Een tweede groep nam vanuit Antwerpen de stoomtram naar het gehucht Ploeghale, om daar aan te sluiten. Bij het Boschhuis te Zoersel vond de inhuldiging plaats. Het NIR, de voorloper van de BRT, kwam zelfs filmen. Later volgde de eerste wandelgids en nog later werd het wandelpad doorgetrokken tot het Nederlandse Bladel, het geboortedorp van de Snieders. In 1988 werd het pad door Grote Routepad en geadopteerd als GR 565

PARKLANDSCHAP

Vanaf het Rivierenhof wandelen we oostwaarts, via Schoten richting Turnhout. De verschillende parken die het pad aandoet, zijn opvallend mooi. Na de drukte van Antwerpen is het Schildehof een verademing. In alle rust stappen we langs de Oranjerie en de Dodoenstuin, een reconstructie van een 16de eeuwse kruidentuin. "Er staan meer dan 450 kruiden in", vertelt een toevallige voorbijganger. We pitsen stiekem enkele muntblaadjes van een reusachtige struik. Ze zijn nog vochtig van de ochtenddauw en smaken als zoete kauwgum. Er is zo veel te zien dat we besluiten een andere keer terug te komen. Op een afstand van slechts 15 km bezoeken we nog twee, bij het grote publiek bijna onbekende parken, het Vrieselhof en het Zoerselhof. Stilaan begrijpen we de term 'parklandschap' op de achterflap van onze topogids.

ACHT OF ZEVEN

Bij Eindhoven wandelen we de bossen in. Aan het Kruis van Blommerschot nemen we een picknickpauze. In een geïmproviseerd schuilhutje op het kruispunt van zes dreven staan enkele oude zetels. Een verliefd stelletje zit te zoenen op de bakstenen trappen onderaan het kruis. Ze voelen zich betrappt. Totale rust voor ons. Wanneer we de Achtzalighedenboom passeren, hebben we al heel wat dennenbomen gezien.

Maar ongetwijfeld is deze grove den in de Lilse bossen de meest bijzondere van het gehele parcours. Hij is bekend door zijn grillige vorm en dankt zijn naam aan zijn oorspronkelijk acht stammen. De boom werd reeds in 1910 vermeld als één van de merkwaardige bomen van België en werd op dat moment 60 jaar oud geschat. Een van de acht stammen sneuvelde vlak voor WO II. Volgens de overlevering werd hij door stropers afgezaagd om zich te wreken op de boswachter die hen had betrapt. Zevenzalighedenboom zou dus correcter zijn.

KONIJNENBERG

Ter hoogte van de Lilse Bergen ontmoet het Sniederspad de Streek-GR Kempen. De wit-rode en de geel-rode streepjes gaan vanaf hier hand in hand naar het Begijnhof van Turnhout. Op zandwegen en mooie bospaden stappen we door een landschap van open duinen. Enkele kilometers verder passeren we bij Vosselaar de grootste stuifzandrug van de streek. Dit dorp werd ooit gedomineerd door de 40 meter hoge Konijnenberg. Ten gevolge van het rooien van de begroeiing, verschillende afgravingen en de toename van het toerisme haalt het heuveltje ocharme nog 16 meter. Desondanks genieten we volop van de combinatie van fijn los zand en kromme dennenbomen.

TROEVEN

Turnhout staat bekend als speelkaartenstad. We verwachten dan ook veel Turnhoutse troeven, wanneer we langs westelijke zijde de stad binnenlopen. De hoogtepunten volgen elkaar inderdaad snel op. Het domein Filipkensvijver met zijn park, vijver en bos doet vooral bij de oudere Turnhoutenaren het hart sneller slaan. Hier hebben ze vroeger – toen er nog strenge winters waren - hun schaatsen aangebonden. Uit het prachtige eclectische landhuis aan de vijver loopt een oudere dame op ons af. Ze begint spontaan te vertellen: “Vroeger was hier op het domein een grafheuvel met drie urnen uit de bronstijd. In het Taxandriamuseum kan je de bekende Drakensteinurn bekijken. Volgen jullie de GR? Dan komen jullie er automatisch langs”.

BEGIJNHOF

Op het Kasteelplein aan het cultureel centrum De Warande is de zondagse antiekmarkt volop bezig. Tientallen standhouders pronken met oude kastjes, glazen lusters en stenen beeldjes. Honderden potentiële kopers vergapen zich aan de spullen, kunst of kitsch. In ieder geval is de markt heel schilderachtig tegen de achtergrond van een kasteel met slotgracht. Het gebouw doet tegenwoordig dienst als gerechtshof. Een paar drukke straten brengen ons langs het Taxandriamuseum naar het Begijnhof. Door een grote poort stappen we een andere wereld binnen. De met lage haagjes omzoomde gazonnetjes en de mooie bakstenen begijnhuisjes vormen een oase van rust. Achterin is een Mariagrot met enkele bankjes. Er zit iemand te bidden, dus we durven niet goed plaats te nemen.

IN HET SPOOR VAN DE GEBROEDERS SNIEDERS

NOORD OF ZUID

In het stadspark van Turnhout, net voor het brugje over de Aa, staan we voor de keuze: de noordelijke variant langs Oud-Turnhout en Arendonk of de hoofdroute die naar het zuiden buigt langs Lichtaart, Kasterlee en Retie. Wij opteren voor het hoofdtracé en krijgen daar geen spijt van. Al snel komen we in natuurgebied Winkelsbroek, waar we via houten brugjes en smalle paden een eindje de Grote Kaliebeek volgen. Dat het hier mooi is bewijzen de talloze wandelaanduidingen.

In Tielen lopen we langs de omheining van het grote militaire domein. Legerjeeps rijden af en aan. Oefentuigen, zandbakken en klimrekken staan te wachten op onze para's. In Lichtaart passeren we de Hoge Rielen, vroeger ook een militaire basis. Vandaag geen soldaten meer, maar heel veel jongeren in scouts- en chirouniform. De omgeving is perfect: 250 ha bos met 17 paviljoenen en 14 kampeerterreinen. Op de kaarsrechte betonwegen, destijds aangelegd voor legervoertuigen, lopen we nu dwars door dit enorme domein.

OP NAAR RETIE

Wat volgt zijn enkele mooie kilometers dennenbossen en zandheuvels. We doorkruisen een deel van de bekende Kempense Heuvelrug via het Provinciaal Groendomein de Hoge Mouw, de Kabouterberg en de Rulheide. Op sommige plaatsen is het moeilijk stappen door het mulle zand. Maar in de buurt van de Kleine Nete verandert de ondergrond en staan we terug stevig op onze voeten. Aan de schitterend gelegen watermolen van Kasterlee komt net een tiental jonge kajakkers toe. Ze sleuren met veel moeite hun zware boten op de oever. Hun vaartochtje op de Kleine Nete vanaf de watermolen van Retie zit erop. Precies het omgekeerde van wat op ons wandelmenu staat.

We stappen langs prachtige dreven, mooie waterpartijen en rijke bossen en we vragen ons af of dit puur natuur is of een kunstmatig park. Nu eens lijkt het woest en ongerept, dan weer artificieel. Een informatiebord werpt licht op de zaak. Rond 1840 kocht koning Leopold I hier een stuk woeste heidegrond, de Retiese Aart. Het was de bedoeling om er een kasteel te bouwen en daarom werd het centrale deel van het domein aangelegd met kronkelende wegen en indrukwekkende bomen. Maar het kasteel is er nooit gekomen. Later werd de naam Retiese Aart veranderd in Park van Retie en nog later kreeg het domein zijn huidige naam: Prinsenveld.

POSTEL

Langs de Sint-Pieterskapel en de Sint-Martinuskerk lopen we Retie uit, op weg naar de Norbertijnenabdij. Postel is het meest noordelijk gelegen gehucht van de gemeente Mol. Het telt bijna evenveel horecazaken als huizen. Op zondag kan je hier bij mooi weer op de koppen lopen. Wandelaars en fietsers komen van heinde en verre een ijsje kopen bij een van de vele karren. Bierdrinkers genieten op de terrasjes tussen de bomen van het Postelse abdijsbier en het erbij horende Postelbrood met abdijskaas. De kaas wordt nog in de abdij zelf gemaakt met melk van eigen koeien, het bier komt van een brouwerij in Opwijk. Aan de wandelboom is het opletten geblazen. Het Grenslandpad (LAW 11) en de Streek-GR Mol-Om passeren hier ook. Waar het mooi is kom je GR-paden tegen, toch?

BLADEL

Ons GR-pad loopt dan tot Bladel. Langs de Peelse Heide stappen we het dorp binnen. Hoewel we maar enkele kilometers op Nederlands grondgebied lopen, merken we toch veel verschillen

met Belgische dorpen. De bouwstijl van de woningen, de opschriften aan de winkels, de bestrating van de wegen, het is net allemaal dat tikje anders. "Uitheems en bijna exotisch", meent mijn wandelpartner. In de dorpskern zoeken we vergeefs naar het gedenkteken voor August Snieders. Dat moet toch ergens op de Markt te vinden zijn? We botsen wel op een beeld van een ander bijzondere figuur: Mie Moors, een koopvrouw uit de streek die handelde in eieren, kippen, konijnen en jonge bokken. Te voet trok zij met haar koopwaar door de Kempen, zowel in België als in Nederland. Wie weet een idee voor nog een GR in deze prachtige wandelstreek?

DE GEBROEDERS SNIEDERS

Beide broers werden in het Nederlandse Bladel geboren, Jan Renier in 1812 en August in 1825. Jan Renier studeerde medicijnen in Leuven en vestigde zich in 1838 als jonge arts in Turnhout. Als uitlaatklep voor zijn drukke doktersbestaan schreef hij verschillende boeken met levendige en humoristische dorpsverhalen. August was hoofdredacteur van het Handelsblad van Antwerpen. Hij verwierf bekendheid als letterkundige en voorvechter van de Vlaamse beweging. De gebroeders Snieders worden, samen met Hendrik Conscience, beschouwd als de bekendste volksschrijvers van Vlaanderen. Het Sniederspad vond zijn ontstaan in de weg die beide broers aflegden om elkaar 'ergens in de Kempen' te ontmoeten.

STEEKKAART

Route en bewegwijzering

GR 565, het Renier Sniederspad, voert van Antwerpen tot Bladel, net over de Nederlandse grens. De route is zoals steeds in twee richtingen bewegwijzerd met de bekende wit-rode streepjes. In Turnhout kan je kiezen tussen een noordelijke variant via Arendonk of een zuidelijke via Kasterlee en Retie. Wie voor de noordelijke variant kiest, passeert door het prachtige natuurlandschap De Liereman op de grens van Oud-Turnhout en Arendonk, met heide, graslanden, vennen, stuifduinen en broekbossen.

Onze etappe-indeling: dag 1: Rivierenhof (Antwerpen) – Halle (22,3 km), dag 2: tot Vosselaar (29 km), dag 3: tot de Hoge Rielen in Lichtaart (23,4 km), dag 4: tot Retie (20,2 km), dag 5: tot Bladel (26,3 km).

Topogids

De nieuwe topogids bevat twee vernieuwde paden: behalve het Sniederspad (121 km) ook de grotendeels vernieuwde Streek-GR Kempen (253 km), die we in volgende Op Weg presenteren. Beide paden hebben enkele varianten en aanlooproutes. Te koop in de GR-webshop.

Info

Bij het hertekenen van de nieuwe route en de uitwerking van de topogids werd maximaal rekening gehouden met de bereikbaarheid via openbaar vervoer. Alle relevante buslijnen in België en Nederland staan in de gids vermeld.

Op www.groteroutepaden.be > GR-wandelen > routeoverzicht > GR 565 kan je de volledig route bekijken op een dynamische google kaart en de gpx-track downloaden. Je vindt er ook een lijst met logies langs de route. Ken je zelf nog een leuke B&B in de buurt? Stuur de gegevens naar webmaster@groteroutepaden.be.

GR biedt ook een vernieuwd wandelarrangement aan in de Antwerpse Kempen (zie p 64). Zo kan je zorgeloos op pad langs de nieuwe routes.

Bron : Magazine OP WEG

Tekst: Tom Langmans

Foto's: Tom Langmans, Nele Sysmans, Barbara Dessein

